

УДК 32:005.574+327.58-042.3(0)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2026.65.52>

МЕДІАТОР У СТРУКТУРІ ПОЛІТИЧНОГО КОНФЛІКТУ

Каміль Примаков

*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,
кафедра політології, соціології та публічного управління
пр. Науки, 72, Дніпро, 49000, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6143-8474>*

У статті визначено роль медіатора у структурі політичного конфлікту. Встановлено, що в контексті запровадження людиноцентричного підходу до публічної політики ключову роль у розв'язанні політичного конфлікту у взаємоприйнятному варіанті належить медіатору, який у структурі політичного конфлікту належить до другорядних учасників. З'ясовано, що медіатор являє собою особу чи групу осіб, яка сприяє зменшенню гостроти або повному припиненню політичного конфлікту, допомагає розібратися в мотивах того, що відбувається, якщо є можливість, припинити (або послабити) протиборство сторін і в кінцевому підсумку розв'язати конфліктне протиріччя. Тобто призначення медіатора в політичному конфлікті полягає в тому, щоб полегшити переговори й перевести потік взаємних звинувачень у визнання несправедливості конфліктної ситуації, а також створити можливості для подолання стереотипів. Завдяки медіаторінгу протиборчі сторони мають можливість побачити одна в одній людей, які переживають і співчують, а це є ключовою умовою досягнення взаємовигідного рішення. Визначено, що до медіатора, що діє у політичному конфлікті, встановлюються такі вимоги: він допомагає проводити переговори, коли конфлікуючі сторони мають певні комунікативні труднощі; є стороною політичного конфлікту, яка провадить свою діяльність на засадах нейтральності, добровільності та конфіденційності; організовує переговорний процес за допомогою медіаторінгу, але відповідальність за рішення завжди несуть конфлікуючі сторони (основні учасники політичного конфлікту); у ситуації, коли згоди не досягнуто, жодні санкції і провина на жодну зі сторін не покладається. Продемонстровано, що в Україні роль медіатора закріплено на законодавчому рівні. Зокрема, встановлені певні вимоги до медіатора (ним може бути фізична особа, яка пройшла базову та/або спеціальну підготовку, не має судимості, має цивільну дієздатність), базової та/або спеціальної підготовки медіатора, а також права й обов'язки медіатора.

Ключові слова: політичний конфлікт, учасники політичного конфлікту, медіатор, медіаторінг, рольові особливості медіатора в політичному конфлікті, вимоги до медіатора, права й обов'язки медіатора.

Постановка проблеми. Динаміка сучасного політичного процесу набуває конфліктогенного характеру, тобто політичні конфлікти виступають рушійною силою сучасного політичного процесу. При цьому розв'язання конфліктної ситуації не завжди має негативні наслідки. Конструктивна роль політичного конфлікту багато в чому обумовлена застосуванням медіаційних (посередницьких) інструментів. Саме медіація, яка активно розвивається та набирає популярності, посідає особливе місце серед альтернативних способів урегулювання політичних конфліктів (спорів).

Запровадження медіаційних (посередницьких) інструментів у публічну політику потребує переосмислення технологій політичної боротьби крізь призму людиноцентризму. Держава, що визнає людину найвищою соціальною цінністю, зобов'язана формувати свої інститути та політичні практики на засадах соціальної справедливості, довіри й поваги до гідності громадянина. Саме людиноцентричний підхід є методологічною основою

© Примаков К., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

побудови стійкої системи державного управління, здатної забезпечити не лише ефективність управлінських рішень, а й суспільний консенсус у складних соціально-політичних умовах [1, с. 39]. Дедалі більшої актуальності набувають позаправові інструменти відновлення довіри, зокрема інституціоналізація медіації та діалогу як складників демократичного врядування. Такі практики дають змогу враховувати багатомірність конфліктів, підтримуючи горизонтальні зв'язки між громадянами. Сьогодні політична медіація розглядається як один із найперспективніших інструментів досягнення консенсусу, запобігання конфліктам і забезпечення сталого розвитку політичної системи як інноваційного механізму врегулювання політичних процесів і забезпечення інституційної стабільності держави.

Метою дослідження є визначення ролі медіатора-посередника у структурі політичного конфлікту.

Виклад основного матеріалу. Політичний конфлікт як багатомірне явище має свою структуру, під якою розуміють сукупність стійких елементів, що забезпечують цілісність відповідного конфлікту. Саме структура політичного конфлікту характеризує його статичну складову, яка передбачає дві підструктури: об'єктивну і суб'єктивну, кожна з яких має власні елементи. Зокрема, об'єктивна підструктура політичного конфлікту містить такі основні елементи: учасники політичного конфлікту; взаємодія між учасниками політичного конфлікту (або соціальне поле політичного конфлікту); об'єкт політичного конфлікту (під яким розуміють фокус перетину інтересів, що мають персональну значущість для кожного з учасників політичного конфлікту, що, власне, і становить «яблуко розбрату», на яке претендують обидві сторони політичного конфлікту); предмет політичного конфлікту (під яким розуміють об'єктивно існуючу або удавану проблему, що становить основу політичного конфлікту, тобто це те протиріччя, через яке і заради якого сторони вступають у протиборство); мікросередовище, у якому розвивається політичний конфлікт; макросередовище, що впливає на перебіг політичного конфлікту. Суб'єктивна підструктура політичного конфлікту має такі основні елементи: психологічні моделі конфліктної ситуації з погляду всіх її учасників; мотиви сторін політичного конфлікту; мета політичного конфлікту; актуальні психічні стани учасників політичного конфлікту.

Загалом учасників політичного конфлікту поділяють на основні, другорядні та групи підтримки.

До основних учасників політичного конфлікту належать безпосередньо зацікавлені «конфліктоносії», чий інтерес зачіпає політичний конфлікт. Їх часто називають сторонами або протиборчими силами політичного конфлікту. Основні учасники є активними суб'єктами політичного конфлікту, які здатні створити конфліктну ситуацію і впливати на перебіг конфлікту залежно від своїх інтересів. Суб'єкти політичного конфлікту, або політичні конфліктанти, своїми діями породжують самий конфлікт, додають йому сутнісних ознак і гостроти, визначають його перебіг і динаміку. Виразна ідентифікація суб'єктів політичного конфлікту допомагає прояснити його предмет, спрогнозувати можливі варіанти його вирішення.

Основними учасниками політичного конфлікту є суб'єкт-привідник (ініціатор), під яким розуміють сторону, яка першою почала конфліктні дії, і суб'єкт-противник (опонент, від лат. *opponeo* – «той, хто заперечує, супротивник у суперечці»). Варто підкреслити, що ініціатор як суб'єкт, що спричиняє конфліктну ситуацію, у подальшому може стати найбільш активною стороною політичного конфлікту. При цьому цю роль не слід апіорі сприймати лише негативно, адже окремі політичні конфлікти мають у перспективі значний конструктивний потенціал.

Особливу категорію становлять групи підтримки та другорядні учасники політичного конфлікту, яких можна віднести до «третьої сторони» політичного конфлікту.

До групи підтримки належать суб'єкти, які підтримують ту чи іншу сторону або обидві сторони одночасно. Практично завжди в політичному конфлікті за опонентами стоять сили, які можуть бути представлені окремими індивідами та/або групами. Тут виокремлюють ролі пособника, подільника, а також «таємного координатора», консультанта, невинної жертви, свідка тощо. Зокрема, пособник – це особа, група чи інституція, що опосередковано сприяє розвитку конфліктної ситуації та наростанню протидії суб'єктів; він здійснює матеріальну, інтелектуальну, технічну допомогу, моральну або іншу підтримку одній зі сторін, надаючи деякі посередницькі послуги на її користь. Пособники несуть певною мірою пряму відповідальність за посилення й ескалацію політичних конфліктів. Подільник – це пересічний співучасник конфліктних дій, який зазвичай є простим виконавцем окремих функцій-завдань.

До другорядних учасників політичного конфлікту належать суб'єкти, які чинять факультативний вплив на перебіг і результати конфлікту. Ними є підбурювачі, організатори й медіатори. Зокрема, підбурювач – це особа, організація або держава, яка підштовхує іншого учасника до політичного конфлікту, здебільшого для досягнення власних інтересів. За моральною оцінкою, підбурювач – це провокатор, який спричиняє початок зіткнення, прагне замаскувати свою дійсну роль у конфлікті, намагаючись представити себе на другорядних позиціях, що природно ускладнює його виявлення. Зазвичай провокатор не бере участі в самому конфлікті, але його мета та прагнення полягають у тому, щоб за будь-яких умов спричинити суперечку, зіткнення між опонентами, які мають суперечливі цілі.

Організатор – це особа або група, яка планує політичний конфлікт і його перебіг, керує його протіканням, передбачає різні шляхи забезпечення й охорони учасників тощо. Організатор як самостійна фігура конфліктного процесу може уособлювати собою суб'єкта політичного конфлікту (сторону), але частіше це головна фігура тієї «системи», що являє собою сторона конфлікту; він несе головну відповідальність за наслідки (переможні чи програшні) конфліктної боротьби.

Медіатор – це особа чи група осіб (організація), яка сприяє зменшенню гостроти або повному припиненню політичного конфлікту. Медіатори є основними примирителями ворогуючих опонентів. Вони беруть участь у політичному конфлікті з метою розібратися в мотивах того, що відбувається, якщо є можливість, припинити (або послабити) протистовство сторін і розв'язати конфліктне протиріччя.

Медіаторінг є найбільш ефективним і потрібним тоді, коли сторони не володіють досвідом переговорної взаємодії та за умови, якщо перемовини зайшли в глухий кут [2, с. 337]. Медіаторінг у політичному конфлікті спирається на регламентовані процедури й відповідні технології. Медіатор-посередник є нейтральною стороною, яка, застосовуючи ефективні регулятивні засоби, налагоджує діалог між конфліктуючими сторонами і шляхом ведення переговорів допомагає їм досягнути компромісної згоди чи консенсусу.

Загалом медіатор-посередник є нейтральним (незалежним) щодо сторін політичного конфлікту. Його головним завданням є спрямування конфліктуючих сторін до пошуку компромісу щодо його вирішення, а не ухвалення рішення, яке буде обов'язковим для обох сторін. Як зазначає Олена Андреева, медіатор не повинен бути експертом у справі, він повинен утримуватися від порад і консультацій. Медіатор повинен мати особистісні риси й навички, які відповідають «профілю медіатора», а саме бути емоційно зрілою людиною, володіти навичками активного слухання, а також мати емпатію [3, с. 105–106].

На думку Надії Вознюк, роль медіатора полягає у сприянні сторонам розв'язати спір. До обов'язків посередника належать: організація відповідної процедури медіації, перевірка повноважень представників сторін, вивчення позицій сторін, врегулювання й налагодження переговорів, сприяння в досягненні сторонами поставлених задач, оформлення результатів медіації, відмова від медіації у разі незаконної поведінки сторін чи їх представників. Медіатор має право: отримувати оплату за свої послуги, відмовитися від проведення медіації з етичних мотивів, отримувати необхідні для забезпечення процесу документи та інформацію. Він не має повноважень давати сторонам поради щодо врегулювання спору. Медіатор-посередник керує процесом як експерт, що зберігає нейтралітет щодо кожної зі сторін. Крім того, медіатор є гарантом конфіденційного процесу. Він не має права розкривати інформацію, отриману в процесі медіації або від сторони під час приватної зустрічі, без згоди на те сторін чи сторони [4, с. 328–329].

Медіатор-посередник у політичному конфлікті має відповідати таким вимогам. По-перше, сторони політичного конфлікту мають погоджуватися з тим, що як медіатор виступає саме ця особа, тобто основні учасники політичного конфлікту мають сприймати медіатора як нейтральну й неупереджену людину, яка володіє певною владою, ресурсами, щоб взяти на себе роль третьої сторони в цьому конфлікті. По-друге, медіатор має чітко усвідомлювати свою роль. У посередницькій діяльності в політичному конфлікті це може бути активно-спрямовуюча роль, коли конфліктантам медіатор пропонує найбільш ефективні, на його думку, прийоми роботи, чи допоміжно-розвивальна роль, коли учасники політичного конфлікту обговорюють проблему й ухвалюють за наслідками цієї взаємодії взаємоприйнятні рішення, а медіатор лише корегує цей процес, підказуючи, як скоріше та конструктивніше вирішити проблему.

Отже, призначення медіатора в політичному конфлікті полягає в тому, щоб полегшити переговори й перевести потік взаємних звинувачень у визнання несправедливості конфліктної ситуації, а також створити можливості для подолання стереотипів. Протиборчі сторони мають можливість побачити одна в одній людей, які переживають і співчують, а це є ключовою умовою досягнення взаємовигідного рішення. Загалом основні учасники політичного конфлікту мають можливість підвести підсумок конфліктної ситуації, відновити справедливість і нормалізувати відносини з перспективою подальшого співробітництва.

На думку Говарда Райфи, медіатор-посередник – це «безпристрасна особа, яка прагне допомогти учасникам переговорів знайти компромісне рішення. Посередник допомагає вести переговорний процес, але він не має права диктувати рішення» [5, с. 218–219]. Метою його діяльності є не стільки пропонування готового рішення, скільки допомога сторонам переговорного процесу визначити, чи існують компроміси, які б задовольнили їх.

Оскільки медіатор-посередник здійснює організацію конструктивної взаємодії конфліктуючих сторін, то він має володіти якостями комунікатора, слухача, людини, яка може користуватися довірою [2, с. 337].

Надія Вознюк виділяє такі ролі медіаторів у веденні медіаційного процесу:

– медіатор як «голова» (chairman): він тільки регулює процедуру і не має ніякого впливу на зміст медіації;

– медіатор як «формувальник» (enunciator): своєю участю він розширює інформаційну й аргументаційну базу учасників, використовуючи свої професійні знання і навички;

– медіатор як «суфлер» (prompter): він намагається не тільки спрямовувати процес, але й координувати його зміст;

– медіатор як «оцінювач» (evaluator): тут він діє, наприклад, як «агент реальності», розкриваючи нереалістичні очікування сторін, даючи свою оцінку ситуації;

– медіатор як «лідер» (leader): посередник вносить свої пропозиції щодо вирішення питання [4, с. 327].

Джеймс Шелленберг узагальнив рольові особливості медіатора-посередництва, зазначивши, що роль посередника полягає в наданні допомоги у веденні переговорів у випадку певних складнощів у разі самостійного врегулювання існуючого у сторін конфлікту; посередником є «нейтральна третя особа», яка провадить свою діяльність на засадах добровільності та конфіденційності; посередник може керувати переговорами, але відповідальність за рішення завжди несуть конфліктуючі сторони (основні учасники конфлікту); якщо сторони не досягають згоди, жодні санкції до них не застосовуються, а відсутність згоди вважається прийнятною і провина на жодну зі сторін не покладається. Американський фахівець особливо підкреслює, що медіатор-посередник – це навчений професіонал. Він має сприяти абсолютно відкритій комунікації між сторонами й розглядати проблему як мету, яку потрібно взаємовигідно досягати. Посередник повинен допомагати сторонам обговорювати відмінності, що існують, спрямовувати їх обговорення на вирішення проблеми, а не на з'ясування того, хто може виграти за рахунок іншого [6, с. 171–188].

Виділяють два основні методи врегулювання вимог до статусу медіатора: законодавчий і саморегулюючий. Згідно із законодавчим способом у нормативно-правових актах країн встановлюються вимоги до медіаторів, порядок акредитації їх діяльності, організація ведення реєстру медіаторів, який у більшості випадках діє при Міністерствах юстиції або судових органах. Такий метод використовується в Німеччині, Австрії, Польщі, Іспанії, Італії, Бельгії та деяких інших країнах. Згідно із саморегулюючим методом кодекси етики медіаторів, правила проведення медіації, стандарти професійної підготовки розробляють об'єднання медіаторів. Наприклад, у Великій Британії, де на законодавчому рівні не встановлено вимог до медіаторів, більшість медіаторів та об'єднань медіаторів є членами Цивільної медіаційної ради, яка має статус приватної установи, досліджує медіацію як правове явище, публікує стандарти для тренінгових програм [4, с. 328].

В Україні роль медіатора закріплена на законодавчому рівні. Зокрема, Закон України «Про медіацію» [7] встановлює такі вимоги до медіатора (ст. 9): медіатором може бути фізична особа, яка пройшла базову підготовку медіатора в Україні або за кордоном; медіатором не може бути особа, яка має судимість, особа, цивільна дієздатність якої обмежена, або недієздатна особа. Також учасники конфлікту / спору, які залучають медіатора / медіаторів до розв'язання конфліктної ситуації, можуть встановлювати додаткові вимоги, зокрема щодо наявності спеціальної підготовки, віку, освіти, практичного досвіду тощо.

У будь-якому випадку медіатором може бути особа, що пройшла відповідну підготовку. У ст. 10 Закону України «Про медіацію» [7] зазначається, що підготовка медіаторів здійснюється суб'єктами освітньої діяльності за сертифікованими програмами базової та/або спеціалізованої підготовки. Обсяг (тривалість) програми базової підготовки медіаторів становить не менше ніж 90 годин навчання, з яких обсяг практичного навчання має бути не менше ніж 45 годин.

Законом України «Про медіацію» (ст. 11–12) [7] встановлені права й обов'язки медіатора. Зокрема, зазначається, що медіатор має право: самостійно визначати методику проведення медіації за умови дотримання вимог закону, правил проведення медіації та норм професійної етики медіатора; отримувати від сторін конфлікту (спору) інформацію про такий конфлікт (спір) в обсязі, необхідному та достатньому для проведення медіації; на відшкодування витрат, здійснених для підготовки до медіації та її проведення, а також на оплату послуг за здійснення заходів з підготовки до медіації та/або її проведення в розмірі та формі, що передбачені договором про проведення медіації, правилами проведення медіації

або законодавством; збирати та поширювати знеособлену інформацію про кількість, тривалість і результативність проведених ним медіацій. Також медіатор може відмовитися від участі в медіації. Цей перелік може бути розширений учасниками конфлікту (спору), які залучають до розв'язання конфліктної (спірної) ситуації медіатора (медіаторів).

Також встановлені обов'язки медіатора, які полягають у здійсненні підготовки до медіації та її проведення відповідно до Закону України «Про медіацію» [7], правил проведення медіації та кодексу професійної етики медіатора; надаванні для ознайомлення сторонам конфлікту (спору) кодексу професійної етики медіатора; нерозголошенні інформації, яка стала відома медіатору під час підготовки та проведення медіації; інформуванні сторін медіації про особисті обставини, відносини медіатора з однією із сторін медіації в будь-якій сфері, крім медіації, про конфлікт інтересів, які можуть викликати обґрунтований сумнів у його нейтральності, незалежності та неупередженості; припиненні проведення медіації у разі виникнення суперечності між особистими інтересами й обов'язками медіатора, яка може вплинути на його нейтральність, незалежність та неупередженість під час проведення медіації, а також за наявності інших обставин, що унеможливають його участь або вимагають припинення його участі в медіації; інформуванні сторін та інших учасників медіації про їхні права й обов'язки, принципи та правила проведення медіації, структуру процедури медіації, можливість отримання консультацій у відповідних спеціалістів (експертів), наслідки укладення договору про проведення медіації та/або угоди за результатами медіації, а також про свій професійний досвід і компетенцію; керуванні процедурою медіації; підвищенні свого професійного рівня.

Разом із цим Законом України «Про медіацію» [7] встановлена і відповідальність медіатора (ст. 15). Зокрема, медіатор несе цивільно-правову відповідальність у разі порушення зобов'язань за договором про проведення медіації; адміністративну чи кримінальну відповідальність у випадках, передбачених законом. Також у разі недотримання норм професійної етики медіатор несе відповідальність, визначену статутом або положенням об'єднання медіаторів, членом якого він є.

Висновки. Таким чином, у контексті запровадження людиноцентричного підходу до публічної політики ключова роль у розв'язанні політичного конфлікту у взаємоприйнятному варіанті належить медіатору-посереднику, який у структурі політичного конфлікту є другорядним учасником. Медіатор-посередник являє собою особу чи групу осіб, яка сприяє зменшенню гостроти або повному припиненню політичного конфлікту, допомагає розібратися в мотивах того, що відбувається, якщо є можливість, припинити (або послабити) протиріччя сторін і в кінцевому підсумку розв'язати конфліктне протиріччя. Тобто призначення медіатора в політичному конфлікті полягає в тому, щоб полегшити переговори й перевести потік взаємних звинувачень у визнання несправедливості конфліктної ситуації, а також створити можливості для подолання стереотипів. Завдяки медіаторінгу протиріччя сторони мають можливість побачити одна в одній люде, які переживають і співчують, а це є ключовою умовою досягнення взаємовигідного рішення.

До медіатора-посередника, що діє у політичному конфлікті, встановлюються такі вимоги: він допомагає проводити переговори, коли конфліктуючі сторони мають певні комунікативні труднощі; є стороною політичного конфлікту, яка провадить свою діяльність на засадах нейтральності, добровільності та конфіденційності; організовує переговорний процес за допомогою медіаторінгу, але відповідальність за рішення завжди несуть конфліктуючі сторони (основні учасники політичного конфлікту); у ситуації, коли згоди не досягнуто, жодні санкції і провина на жодну зі сторін не покладаються.

В Україні роль медіатора закріплена на законодавчому рівні. Зокрема, встановлені певні вимоги до медіатора (ним може бути фізична особа, яка пройшла базову та/або спеціальну підготовку, не має судимості, має цивільну дієздатність), базової та/або спеціальної підготовки медіатора, а також встановлені права й обов'язки медіатора.

Список використаної літератури

1. Чепік-Трегубенко О. Медіація в умовах воєнного стану в Україні: сучасність та перспективні напрями дослідження. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 1 (132). С. 38–44. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2024-5-6>.
2. Герасимович В. А. Особливості участі «третьої сторони» у політичному переговорному процесі. *Гілея : науковий вісник*. 2016. Вип. 113. С. 336–339.
3. Андреева О. Медіація як ефективний спосіб вирішення економічних спорів в умовах воєнного стану та післявоєнний період. *Право України*. 2023. № 10. С. 101–111. DOI: <https://www.doi.org/10.33498/luuu-2023-10-101>.
4. Вознюк Н. О. Посередник – ключова ланка процесу медіації. *Правове регулювання економіки*. 2014. № 14. С. 326–338.
5. Raiffa H. *The Art and Science of Negotiation*. Cambridge, Mass. : Harvard University Press, 1982. 273 p.
6. Schellenberg J.A. *Schellenberg Conflict Resolution. Theory, Research, and Practice*. Albany : State University of New York Press, 1996. 260 p.
7. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>.

MEDIATOR IN THE STRUCTURE OF POLITICAL CONFLICT

Kamil Primakov

*Oles Honchar Dnipro National University
Department of Political Science, Sociology and Public Administration
72 Nauky Ave., Dnipro, 49000, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-6143-8474>*

The article defines the role of the mediator in the structure of political conflict. It is established that in the context of introducing a human-centric approach to public policy, the key role in resolving a political conflict in a mutually acceptable way belongs to the mediator, who in the structure of political conflict belongs to secondary participants. It was found that a mediator is a person or group of persons who contributes to reducing the severity or complete cessation of a political conflict, helps to understand the motives of what is happening and, if possible, to stop (or weaken) the confrontation of the parties and ultimately resolve the conflict contradiction. That is, the purpose of a mediator in a political conflict is to facilitate negotiations and translate the flow of mutual accusations into recognition of the injustice of the conflict situation, as well as create opportunities for overcoming stereotypes. Thanks to mediation, the conflicting parties have the opportunity to see in each other people who experience and sympathize, and this is a key condition for achieving a mutually beneficial solution. It was determined that the following requirements are set for a mediator acting in a political conflict: he helps to conduct negotiations when the conflicting parties have certain communication difficulties; is a party to the political conflict that carries out its activities on the basis of neutrality, voluntariness and confidentiality; organizes the negotiation process through mediation, but the responsibility for the decision always lies with the conflicting parties (the main participants in the political conflict); in a situation where agreement is not reached, no sanctions and guilt are imposed on any of the parties. It has been demonstrated that in Ukraine the role of a mediator

is enshrined at the legislative level. In particular, certain requirements are established for a mediator (he may be an individual who has undergone basic and/or special training, has no criminal record, and has civil capacity), basic and/or special training of a mediator, and the rights and obligations of a mediator are also established.

Key words: political conflict, participants in a political conflict, mediator, mediation, role features of a mediator in a political conflict, requirements for a mediator, rights and obligations of a mediator.

Дата першого надходження статті до видання: 26.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 28.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026